

ÜHISKONNAÕPETUSE AINEKAVA

põhikooli 6.klassile

1. Õpieesmärgid

6. klassi lõpetaja:

- teab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid;
- mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis, märkab probleeme koolis, toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat;
- märkab ning arvestab erinevaid huve ja võimalusi ning on valmis koostööks ja kokkulepeteks, oskab otsida ja pakkuda abi probleemide lahendamisel;
- teab Eesti riigi valitsemise põhilisi institutsioone, kirjeldab nende ülesandeid (kohalik omavalitsus, Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus) ning nimetab erinevaid riigijuhtimisega seotud ameteid/elukutseid;
- teab, mis on põhiseadus ja teised seadused, miks tuleb seadusi täita; teab, mis on lapse õigused ja vastutus;
- selgitab näidetega, mis on kodanikuühendus, kodanikualgatus ja vabatahtlik töö; põhjendab vabatahtliku töö vajalikkust ning pakub abi abivajajaile; tunneb ära ebaõigluse ja oskab sellele vastu seista;
- mõistab inimeste iseärasusi ning teab, et inimesed erinevad rahvuse, soo, vaimse ja füüsilise suutlikkuse ning vaadete ja usutunnistuste poolest; on salliv erinevuste suhtes ja valmis koostööks;
- toob näiteid ühiskonna toimimiseks ja arenguks vajalikest elukutsetest ja ettevõtetest ning väärtustab töötamist kui peamist elatusallikat, tunneb oma õigusi ja vastutust omanikuna ja tarbijana ning mõistab, miks erinevais ametes töötamisel eeldatakse erinevaid teadmisi, oskusi ja isiksuseomadusi;
- oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks ning seda kriitiliselt hinnata; esitab oma teadmisi ja seisukohti selgelt ja veenvalt ning suudab neid põhjendada; loob, kasutab ja jagab infot ning väärtustab enda ja teiste autorite tööd;
- teab, et tal on õigus saada abi, ning oskab leida abi ettetulevates elusituatsioonides.

2. Õppesisu - 35 tundi.

2.1. Sotsiaalsed suhted. Inimesed meie ümber, kogukonnad; Euroopa riigid ja rahvad; sallivus. – 11 tundi.

- Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm).
- Sooline võrdõiguslikkus.
- Pere ja suguvõsa.
- Naabruskond maal ja linnas.
- Sõpruskond. Koolipere.
- Euroopa riigid,
- Eesti naaberriigid. Vabatahtlik tege

2.2. Vabatahtlik tegevus: kodanikuühendused ja -algatus; koostöö - 3 tundi.

- Kodukohas tegutsevate seltside, klubide ja ühenduste tegevus.
- Noorteorganisatsioonid.
- Eakohased kodanikualgatuse võimalused.
- Koostöö ja ühistegevus, kommunikatsioonivõimalused.

2.3. Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine – 10 tundi.

- Rahva osalemine ühiskonna valitsemises: arvamuste mitmekesisus ja sõnavabadus, osalus aruteludes ja otsustamises, õigus valida ja saada valitud. Võimude lahusus.
- Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus. Kohalik omavalitsus.
- Seaduse ülimuslikkus, seadus kui regulatsioon.
- Peamised inimõigused (õigus elada, õigus vabadusele ja inimväärikusele jne).

2.4. Koolidemokraatia; lapse õigused ja võimalused osaleda poliitikas – 4 tundi.

- Õpilasmavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses.
- Kooli sisekord (kodukord).
- Lapse õigused (õigus haridusele, õigus vanemlikule hoolitsusele jne).
- Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal.

2.5. Töö ja tarbimine - 7 tundi.

- Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine. Elukutsed – teadmised ja oskused. Elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas. Teadlik, säästev tarbimine. Töökultuur ja tööeetika.

3.Õpitulemused.

6. klassi lõpetaja:

- 1) seletab oma sõnadega ning kasutab kontekstis mõisteid rahvus, riik, võrdõiguslikkus ja sallivus;
- 2) nimetab Eestis ja kodukohas elavaid rahvarühmi ning kirjeldab nende eluolu ja kultuuritraditsioone;
- 3) nimetab Eestis esindatud peamisi usundeid ja kirjeldab nende kombeid;
- 4) toob näiteid naiste ja meeste võrdsete õiguste ning nende rikkumise kohta Eestis;
- 5) teab ja hoiab kogukonna traditsioone;
- 6) teab, mis on isikutunnistus ja reisidokumendid (pass, isikutunnistus);
- 7) nimetab ja näitab kaardil Eesti naaberriike ning toob näiteid, kuidas muu maailm mõjutab elu Eestis;
- 8) seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid kodanikuühendus, kodanikualgatus, vabatahtlik tegevus;
- 9) nimetab kodukohas tegutsevaid seltse, klubisid ja ühendusi ning kirjeldab nende tegevust;
- 10) nimetab kodukohas ja koolis tegutsevaid noorteorganisatsioone ning kirjeldab nende tegevust;
- 11) teab kodukoha kodanikualgatusi ning algatab neid ja osaleb neis võimaluse korral;
- 12) toob näiteid vabatahtliku töö kasulikkuse kohta; märkab probleeme ja pakub vajajatele abi;
- 13) seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid inimõigus, seadus, demokraatia;
- 14) iseloomustab demokraatia põhimõtteid; teab ja austab inimõigusi;
- 15) teab, et Eesti on demokraatlik vabariik, nimetab Vabariigi Valitsuse, Riigikogu ja Vabariigi Presidendi peamisi ülesandeid;
- 16) teab, mis on kohalik omavalitsus, toob näiteid oma valla/linna omavalitsuse tegevuse kohta;
- 17) teab, et kõik on võrdsed seaduse ees ja peavad seadusi täitma, toob näiteid seaduskuuleka käitumise kohta;
- 18) kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis;
- 19) toetab oma suhtumise ja tegutsemisega koolidemokraatiat;
- 20) tunneb ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid, nimetab lapse õigusi, teab õiguste ja vastutuse tasakaalu;
- 21) teeb vahet vajadustel, soovidel ja võimalustel;

- 22) teab, kuidas raha teenitakse ja millest koosneb pere eelarve; oskab kulutusi tähtsuse järjekorda seada, koostada eelarvet oma taskuraha piires ning oma aega plaanida;
- 23) teab internetipanga ja pangakaardi (PIN-koodi) turvalise kasutamise reegleid;
- 24) iseloomustab, milliseid isiksuse omadusi, teadmisi ja oskusi eeldavad erinevad elukutsed ja ametid;
- 25) selgitab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale;
- 26) oskab tarbijana märgata ja mõista tooteinfot ning tunneb tarbija õigusi. Õppesisu Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine.

4.Hindamine

- Jooksev
- Kokkuvõttev(poolaasta, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui 3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab veerandi lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab:

- Hinded suulise vastuse eest
- Hinded kirjaliku küsitluse alusel
- Kontrolltöö
- Vihikute kontroll

Igal poolaastal viiakse läbi üks kontrolltöö.

Hindamiskriteeriumid.

Tase	Teemad
	Sotsiaalsed suhted. Demokraatia. Tarbimine.
5	Hinde "5" ("väga hea") saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.
4	Hinde "4" ("hea") saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

3	<u>Hinde "3"</u> ("rahuldav") saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused omandatud, kuid praktilises tegevuses, teadmiste akendamisel võib esineda raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.
2	<u>Hinde "2"</u> ("puudulik") saab õpilane, kelle suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemuses on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.
1	<u>Hinde "1"</u> ("nõrk") saab õpilane, kelle suulisest vastusest (esitusest), kirjalikust tööst, praktilisest tegevusest või selle tulemusest järeldeb nõutavate teadmiste ja oskuste puudumine.

5. Õppekirjandus

- Õpik: Riina Kippak, Anne Kloren, Ene Kulderknup, Kaja Peetris. Mosaiik. 6. klassi ühiskonnaõpetuse õpik. Koolibri 2013 a.
- Riina Kippak, Anne Kloren, Ene Kulderknup, Kaja Peetris. Mosaiik. 6. klassi ühiskonnaõpetuse töövihik. Koolibri 2013 a.

6. Õppevahendid

- IKT
- EV Põhiseadus
- Pildid